C/2025/4091

18.7.2025

TEGEVUSARUANNE 20 24

(C/2025/4091)

Komitee liikmed

Angelo Maria Quaglini
OLAFi järelevalvekomitee esimees
Järelevalvekomitee liige alates 23. septembrist 2022

Kontrollikoja kohtunik, Itaalia

Dušan Sterle
Järelevalvekomitee liige alates 28. märtsist 2022

Ministri nõunik, välisasjade ja Euroopa asjade ministeerium, Sloveenia
Eelarvejärelevalve ameti endine direktor, rahandusministeerium, Sloveenia

Marita Salgrāve
Järelevalvekomitee liige alates 23. septembrist 2022

Juht, INTOSAI IDI, professionaalsed ja asjakohased riigikontrolliasutused
Riigikontrolli endine nõukogu liige ja auditijuht, Läti
Rahastamise ja lepingute sõlmimise keskameti endine tegevdirektor, rahandusministeerium, Läti

Teresa Anjinho
Järelevalvekomitee liige alates 23. septembrist 2022 kuni 7. veebruarini 2025

Endine aseombudsman ja sõltumatu inimõiguste ekspert, Portugal

Thierry Cretin
Järelevalvekomitee liige alates 9. septembrist 2022 kuni 22. juulini 2024

Prantsusmaa kohtusüsteemi endine liige (eeluurimiskohtunik, peaprokuröri asetäitja, peaprokurör), Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi ning rände ja siseasjade peadirektoraadi endine direktor

Eessõna

2024. aasta oli Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) järelevalvekomitee jaoks väga tulemuslik. Järelevalvekomitee esitas OLAFi peadirektorile neli üksikasjalikku arvamust, sealhulgas kaks arvamust OLAFi sisejuurdluste läbiviimise volituste kohta. Järelevalvekomiteega konsulteeriti ka seoses OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste muudetud eelnõuga ja järelevalvekomitee esitas oma märkused, nagu on nõutud määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 (edaspidi „OLAFi määrus“) artikli 17 lõikes 8. Järelevalvekomitee suutis täita oma järelevalveülesandeid väga tõhusalt ja pühendunult.

2024. aasta veebruaris avaldas järelevalvekomitee oma esimese arvamuse OLAFi täiendavate juurdluste kohta. Arvamuses keskenduti täiendavatele juurdlustele, mille OLAF on läbi viinud alates 2021. aasta juunist, st pärast seda, kui tegevust alustas Euroopa Prokuratuur. Selle eesmärk oli anda parem ülevaade OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri koostööst. Oma järeldustes tunnustas järelevalvekomitee nii Euroopa Prokuratuuri kui ka OLAFit nende jõupingutuste eest muuta see uus mehhanism edukaks pettusevastase võitluse vahendiks. Järelevalvekomitee esitas OLAFile kaks soovitust selle kohta, kuidas muuta koostöö ja teabevahetus Euroopa Prokuratuuriga läbipaistvamaks ning edendada asjakohast head haldustava. Võttes arvesse täiendavate juurdluste muutuvat laadi, jälgis järelevalvekomitee ka 2024. aastal OLAFi läbi viidud 52 täiendavat juurdlust ning oma soovituste rakendamist. Käesolevas aastaaruandes antakse täiendav ülevaade selliste juurdluste läbiviimisest ja nende rollist esmatähtsa vahendina ELi pettustevastase võitluse struktuuri kahe peamise samba – OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri – vahelises koostöös.

2024. aasta mais võttis järelevalvekomitee vastu arvamuse OLAFi 2025. aasta esialgse eelarveprojekti kohta. Arvamuses märgiti, et OLAFi 2025. aasta esialgne eelarve on 2024. aastaga võrreldes suurenenud 5 %. Järelevalvekomitee leidis, et teatavate üksikute eelarveridade kavandatud suurendamine on põhjendatud ja kooskõlas komisjoni suunistega 2025. aasta eelarveprojekti koostamiseks. Samuti rõhutas järelevalvekomitee, et on oluline säilitada OLAFi kohapealsete kontrollide läbiviimise suutlikkus ning tema info- ja kommunikatsioonitehnoloogia eelarve. Arvamuses tõsteti esile ka piisavate inimressursside vajadust ja kiideti heaks täiendavate vahendite eraldamine OLAFi rolli jaoks Ukraina rahastu raames.

Kahes arvamuses käsitleti OLAFi juurdluspädevusega seotud õiguslikke küsimusi. Arvamuses nr 4/2024 uuris järelevalvekomitee, kas OLAF on pädev uurima Euroopa Parlamendi liikmete ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmete ametiülesannete täitmisega seotud raskeid kuritegusid, isegi kui kuritegu ei näi kahjustavat ELi finantshuve. Järelevalvekomitee jõudis järeldusele, et Dalli kohtuotsuses on sätestatud, et OLAF on pädev selliseid sisejuurdlusi läbi viima ja et see pädevus tuleneb otseselt OLAFi määruse artikli 1 lõikest 4. Järelevalvekomitee leidis, et OLAFi määruse eelseisev läbivaatamine oleks sobiv hetk määruse artikli 1 lõike 4 täielikuks vastavusse viimiseks Euroopa Kohtu otsusega Dalli kohtuasjas. See tagaks suurema selguse ja kõrvaldaks kahtlused seoses OLAFi pädevusega viia läbi sisejuurdlusi, mis puudutavad institutsioonide, organite ja asutuste liikmeid, kelle tegevus ei kahjusta ELi finantshuve.

Teises arvamuses, mis võeti ametlikult vastu 2025. aasta jaanuaris, keskenduti OLAFi rollile ja volitustele institutsioonides, organites ja asutustes toimunud sobimatu käitumise ja ahistamise uurimisel. Järelevalvekomitee uuris 20 ahistamisjuhtumit, mille OLAF oli viimase viie aasta jooksul (2018–2023) tagasi lükanud (juurdlust ei alustatud), ning üheksat ahistamisjuhtumi juurdlust, mis viidi samal ajavahemikul lõpule. Arvamuse eesmärk oli hinnata, kas OLAF on selliste juurdluste läbiviimiseks õige asutus ja milline on OLAFi sekkumise lisaväärtus.

Järelevalvekomitee jätkas juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõu analüüsi ja viis selle lõpule. Järelevalvekomitee võttis oma arvamuse ametlikult vastu 2024. aasta novembris. Järelevalvekomitee peab OLAFi väga oluliseks ülesandeks juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste läbivaatamist, kuna see peaks viima ajakohastatud, üksikasjalike, selgete ja põhjalike suuniste vastuvõtmiseni. Järelevalvekomitee soovitused keskendusid järgmiste põhimõtete järgimise tagamisele: i) juurdluste läbiviimine mõistliku aja jooksul ja katkestusteta; ii) selge otsustusprotsess; iii) menetluslike tagatiste kohaldamine; iv) läbipaistvus ja v) isikute võrdne kohtlemine juurdluse käigus. Järelevalvekomitee tänab OLAFi konstruktiivse ja läbipaistva dialoogi eest. Järelevalvekomisjon tunneb siiski muret, kuna 2025. aasta alguses teatati, et juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste lõpliku versiooni vastuvõtmine on edasi lükatud. Võttes arvesse olulisi edusamme, mida OLAF on juba teinud, ning OLAFi ja kõigi läbivaatamisse väärtusliku panuse andnud sidusrühmade poolt juba kulutatud märkimisväärset aega ja tehtud jõupingutusi, peab järelevalvekomitee seda viivitust põhjendamatuks.

Järelevalvekomitee jätkas OLAFi juurdluste kestuse jälgimist, mille tulemused on esitatud käesolevas aastaaruandes.

Tuleb ka märkida, et 2024. aasta juulis astus üks järelevalvekomitee liige tagasi ja kuni 2024. aasta detsembrini jätkas järelevalvekomitee oma tegevust nelja liikmega.

Lõpetuseks sooviksin järelevalvekomitee liikmete nimel tänada OLAFi peadirektorit avatud ja asjaliku suhtumise eest järelevalvekomiteega arvamuste vahetamisel ning samuti tunnustada väärtuslikku tuge, mida pakkusid järelevalvekomiteele sekretariaadi liikmed sekretariaadi juhataja juhtimisel.

Angelo Maria Quaglini

järelevalvekomitee esimees

Sisukord

Sisukord 2
1. Järelevalvekomiteest lühidalt 5
2. Järelevalve 6
2.1. *Arvamus nr 1/2024 OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri täiendavate juurdluste ja iga-aastaste järelmeetmete kohta* . 6
2.2. *OLAFi eelarve ja vahendite kontrollimine: arvamus nr 2/2024 „OLAFi 2025. aasta esialgne eelarveprojekt“* 8
2.3. *Arvamus nr 3/2024 „OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised“* 9
2.4. *Arvamus nr 4/2024 „OLAFi volitused sisejuurdluste läbiviimiseks: ELi institutsioonide liikmete juhtum“* 11
2.5. *Arvamuse eelnõu OLAFi sisejuurdluste kohta, mis käsitlevad ahistamist ELi institutsioonides, organites ja asutustes* 14
2.6. *OLAFi juurdluste kestuse jälgimine* 16
2.6.1. *2024. aastal järelevalvekomiteele laekunud aruanded üle 12 kuu kestnud juurdluste kohta* 16
2.6.2. *Üle 36 kuu kestnud OLAFi juurdluste järelevalve 2024. aastal* 17
2.7. *OLAFile esitatud üksikkaebuste hindamine* 21
3. Koostöö 21
3.1. *Koostöö OLAFiga* 21
3.2. *Suhted sidusrühmadega* 22
4. Haldamine ja vahendid 22
4.1. *Järelevalvekomitee töömeetodid* 22
4.2. *Sekretariaat* 23
4.3. *Eelarveküsimused* 23

1. **Järelevalvekomiteest lühidalt**

1. Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) järelevalvekomitee (edaspidi „järelevalvekomitee“) on sõltumatu organ, mis on loodud määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 ([1]) (edaspidi „OLAFi määrus“), et tagada OLAFi sõltumatus ja seda tugevdada, jälgides korrapäraselt OLAFi juurdlusülesannete täitmist.

2. Järelevalvekomitee koosneb viiest sõltumatust väliseksperdist (edaspidi „liikmed“), kes nimetatakse ametisse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni ühisel kokkuleppel viieks aastaks ([2]). Liikmed täidavad oma rolli täiesti sõltumatult ning nad ei tohi taotleda ega vastu võtta juhiseid üheltki valitsuselt, ELi institutsioonilt, organilt ega asutuselt. Järelevalvekomiteed toetab tema töös komisjoni loodud alaline sekretariaat, kes töötab järelevalvekomitee otsesel juhtimisel ning komisjonist, OLAFist või mis tahes muust organist sõltumatult. Sekretariaadil on oluline roll kõnealuse komitee järelevalveülesannete täitmise hõlbustamisel ja toetamisel.

3. Võttes arvesse OLAFi juurdluste laadi, ei ole seoses OLAFi peadirektori otsusega juurdlus algatada või lõpetada võimalik pöörduda ELi kohtutesse ([3]). See tähendab, et koos menetluslike tagatiste kontrolöriga (kes käsitleb OLAFi vastu esitatud kaebusi menetluslike tagatiste ja juurdluseeskirjade rikkumise kohta) ([4]) täidab järelevalvekomitee olulist rolli sõltumatu organina, kellele on usaldatud OLAFi juurdluste läbiviimise järelevalve ja kontroll. Seetõttu on järelevalvekomiteel ainulaadne positsioon, kuna ta annab ELi institutsioonidele ülevaate OLAFi toimimisest ja pakub kindlust, et OLAF tegutseb seaduslikult ja järgib kohaldatavaid menetluslikke tagatisi.

4. OLAFi määruse alusel on järelevalvekomiteel kolm ülesannet: i) jälgida korrapäraselt OLAFi juurdlusülesannete täitmist; ii) aidata OLAFi peadirektoril täita oma kohustusi ning iii) anda aru ELi institutsioonidele.

5. Jälgides korrapäraselt OLAFi juurdlusi, püüab järelevalvekomitee tagada, et

   i) OLAFi juurdlustegevus toimub ilma välise sekkumiseta ning

   ii) kõik peadirektori asjaomased otsused võetakse vastu kooskõlas seaduslikkuse ja erapooletuse põhimõttega ning järgides Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja menetluslikke tagatisi ([5]).

6. Järelevalvekomitee töö hõlmab järgmist: i) OLAFi peadirektorile **arvamuste** ja vajaduse korral **soovituste** esitamine OLAFi juurdlustegevuse, juurdluste kestuse ja juurdluste läbiviimiseks vajalike vahendite kohta ning ii) **märkuste** koostamine OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõu kohta. Arvamuste ja soovituste esitamisel ei sekku järelevalvekomitee kunagi OLAFi käimasolevate juurdluste läbiviimisse.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 (mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1), mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2016/2030 ja määrusega (EL, Euratom) 2020/2223), artikli 15 lõige 2. Kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Järelevalvekomitee kogutud kogemuste säilitamiseks asendatakse liikmed vaheldumisi kooskõlas OLAFi määrusega.

([3]) Kohtuasi T-658/17, Stichting Against Child Trafficking *vs.* komisjon, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Vt OLAFi määruse artikli 9a lõige 8.

([5]) https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

2. **Järelevalve**

7. Järelevalvekomitee esitas aruandeaasta jooksul OLAFi määruse artikli 15 alusel OLAFi peadirektorile neli arvamust. Need sisaldasid mitut soovitust. OLAFi määruse artikli 17 lõike 8 alusel konsulteeriti järelevalvekomiteega ka seoses OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste muudetud eelnõuga ja järelevalvekomitee esitas oma märkused ([6]). Samuti jälgis järelevalvekomitee jätkuvalt OLAFi juurdluste kestust ja menetluslike tagatiste kohaldamist.

2.1. ***Arvamus nr 1/2024 OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri täiendavate juurdluste ja iga-aastaste järelmeetmete kohta***

8. 2024. aasta veebruaris võttis järelevalvekomitee vastu arvamuse nr 1/2024 ([7]) OLAFi täiendavate juurdluste kohta. Arvamus põhines 70 sellise täiendava juurdluse esimesel analüüsil, mille OLAF on läbi viinud alates 2021. aasta juunist, st pärast seda, kui Euroopa Prokuratuur tegevust alustas. Neist 70 juurdlusest analüüsis järelevalvekomitee põhjalikult 40 juurdlust, mille OLAF oli juba lõpetanud.

9. Järelevalvekomitee tunnustas nii Euroopa Prokuratuuri kui ka OLAFit seoses nende jõupingutustega muuta see uus mehhanism edukaks pettustevastase võitluse vahendiks. Järelevalvekomitee analüüs näitas mõlema poole pühendumust ja professionaalset suhtumist.

10. Nende 40 lõpetatud täiendava juurdluse analüüsi põhjal esitas järelevalvekomitee OLAFile kaks soovitust. Esiteks soovitas ta OLAFil alati kasutada täiendava juurdluse algatamise ettepaneku tegemiseks Euroopa Prokuratuuriga kokku lepitud vorme ja malle, isegi kui Euroopa Prokuratuur on OLAFile juba mitteametlikult teatanud, et ta on juurdluse algatamise vastu. Lisaks soovitas ta, et see tava kajastuks OLAFi tulevastes läbivaadatud juurdlusmenetlusi käsitlevates suunistes. Nende kahe soovituse eesmärk oli suurendada OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri vahelise koostöö ja teabevahetuse läbipaistvust ning edendada sellekohast head haldustava.

11. Võttes arvesse täiendavate juurdluste muutuvat laadi, otsustas järelevalvekomitee alates käesolevast aastaaruandest jälgida igal aastal OLAFi täiendavaid juurdlusi ning soovituste rakendamist, et saada rohkem teavet selliste juurdluste läbiviimise ja selle kohta, milline on nende roll ELi pettustevastase võitluse kahe peamise samba – OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri – vahelise koostöö esmatähtsa vahendina.

OLAFi täiendavad juurdlused 2024. aastal

12. 2024. aasta septembris palus järelevalvekomitee OLAFil esitada 2024. aastal algatatud või lõpetatud täiendavate juurdluste loetelu. OLAF teatas 2024. aastal 52 täiendavast juurdlusest, millest järelevalvekomitee tutvus 24ga ja analüüsis neid. 2024. aasta detsembris esitas OLAF lisateavet ülejäänud 25 juhtumi kohta, mis olid alla aasta vanad ja seetõttu ei olnud järelevalvekomiteele OLAFi juhtumite haldamise süsteemis kättesaadavad ([8]). OLAF lisas ka kolm uut juhtumit, mis olid algatatud pärast esialgse taotluse esitamist 2024. aasta septembris ([9]).

([6]) Järelevalvekomitee arvamus nr 3/2024 „OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste läbivaatamine“, kättesaadav aadressil https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/cdd642c0-2339-48e4-89c4-3041316bef1f_en?filename=Opinion%20GIPs%2013.11.24_NON-CONFIDENTIAL.pdf.

([7]) Järelevalvekomitee arvamus nr 1/2024 „OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri täiendavad juurdlused“, kättesaadav aadressil https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/9017a135-fe82-4471-84fc-eb7030379e3a_en?filename=Opinion%20on%20CI%20-%20non%20confidential%20v.pdf.

([8]) OLAFi määruse artikli 7 lõike 8 ja artikli 17 lõike 5 punkti d teise lõigu kohaselt on järelevalvekomiteel juurdepääs juurdlustele, mis kestavad üle 12 kuu.

([9]) Järelevalvekomitee taotles 16. septembril 2024 loetelu kõikidest 2024. aastal (jaanuarist detsembrini) algatatud ja lõpetatud täiendavatest juurdlustest ning juurdepääsu vastavatele toimikutele OLAFi juhtumite haldamise süsteemis.

13. Järelevalvekomitee analüüsitud 52st 2024. aasta täiendavast juurdlusest 32 olid uued juurdlused ja 20 lõpetatud juurdlused. 18 lõpetatud juurdluse puhul tegi OLAF ettepaneku nõuda tagasi ligikaudu 160 miljonit eurot. Ülejäänud kahe lõpetatud juurdluse puhul esitas OLAF distsiplinaar- ja haldussoovitused.

Analüüs

14. Järelevalvekomitee märgib, et 52 täiendavast juurdlusest 32 algatas Euroopa Prokuratuur ja 20 OLAF.

15. Euroopa Prokuratuuri algatatud 32 täiendavast juurdlusest 22 algatasid Rumeenia Euroopa delegaatprokurörid. Ülejäänud kümme Euroopa Prokuratuuri algatatud juurdlust algatati nelja erineva liikmesriigi Euroopa delegaatprokuröride taotlusel: Prantsusmaa (2 juhtumit), Leedu (3), Hispaania (4) ja Tšehhi (1). OLAFi algatatud 20 juhtumit jagunevad järgmiselt: Tšehhi (4 juhtumit), Slovakkia (3 juhtumit), Horvaatia, Ungari (2 juhtumit), Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Kreeka, Itaalia, Läti, Rumeenia (ja SIT ([10])) (1 juhtum).

16. 37 juurdlust algatati kohe täiendava juurdlusena ja 15 juurdlust liigitati ümber täiendavaks juurdluseks. Nagu allpool (vt punktid 23–27) on näidatud, mõjutab asjaolu, kas juurdlus algatatakse kohe täiendava juurdlusena või liigitatakse selliseks hiljem, juurdluse kogukestust.

17. Järelevalvekomitee märgib, et Euroopa Prokuratuur ei ole ühtegi OLAFi ettepanekut täiendava juurdluse algatamiseks ametlikult tagasi lükanud, mida võib pidada mõlema osapoole väga hea koostöö märgiks. Järelevalvekomiteel ei ole ka alust arvata, et sellise ametliku keeldumise puudumine võiks olla tingitud OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri eelnevast mitteametlikust suhtlusest, mille käigus viimane on OLAFile juba teatanud oma vastuväidetest, kui OLAF peaks sellise taotluse esitama. OLAF on järelevalvekomiteele teatanud, et ta on valmis uurima võimalike täiendavate juurdluste ettepanekute arutamise protsessi lihtsustamise võimalust.

Esimene soovitus: vormide kasutamine

18. Üks arvamuses nr 1/2024 esitatud järelevalvekomitee järeldusi oli, et kui Euroopa Prokuratuur peaks eelneva mitteametliku suhtluse käigus olema vastu OLAFi kavatsusele algatada täiendav juurdlus, siis OLAF ei esita selles asjas ametlikku kirjalikku taotlust. See tähendas, et OLAFi ettepanekust ega Euroopa Prokuratuuri vastuväidetest ei jää ametlikku jälge. Seetõttu soovitas järelevalvekomitee OLAFil esitada täiendava juurdluse algatamiseks alati ametlik kirjalik ettepanek, kasutades selleks Euroopa Prokuratuuriga eelnevalt kokku lepitud vorme ja malle. Sellega tagatakse a) läbipaistvuse põhimõtte järgimine ja b) järelevalvekomitee tõhus järelevalve OLAFi juurdlustegevuse üle.

19. Järelevalvekomitee leidis, et 52 juhtumist 23 puhul kasutati õigeid taotlusvorme. Enamikul juhtudel järgis vähemalt üks pool teise poolega suhtlemisel ametlikku menetlust. Ülejäänud juhtudel esitati taotlus kas lihtkirja teel, kasutamata selleks ettenähtud vormi, või vastati ametlikule taotlusele lihtsa e-kirjaga või suuliselt.

20. OLAF kasutas 11 juhul asjakohaseid vorme täiendava juurdluse algatamise taotlemiseks, kuid Euroopa Prokuratuur seda alati ei teinud, kuigi tema tava on aasta jooksul pidevalt paranenud.

Teine soovitus: selle menetluse käsitlemine juurdlusmenetlusi käsitlevates suunistes

21. Esimesest soovitusest tuleneb teine soovitus, mille kohaselt peaks OLAF tagama, et tema tulevastes läbivaadatud juurdlusmenetlusi käsitlevates suunistes soovitatakse täiendava juurdluse algatamise ettepaneku tegemiseks kasutada Euroopa Prokuratuuriga kokku lepitud vorme ja malle.

([10]) SIT – eriuurimismeeskond.

22. Seoses selle küsimusega võttis OLAF arvamuses nr 1/2024 kohustuse uurida koos Euroopa Prokuratuuriga, kuidas lihtsustada võimalike täiendavate juurdluste ettepanekute arutamise protsessi ning tagada selle ametlikkus ja läbipaistvus.

Kestus

23. Järelevalvekomitee leidis oma arvamuses nr 1/2024, et 75 % lõpetatud täiendavatest juurdlustest kestsid vähem kui aasta (keskmiselt kaheksa kuud). Väga vähestel juhtudel (10–20 %) ületas kestus ühte aastat objektiivsetel põhjustel, nagu uuritavate küsimuste eriti keerukas laad, sealhulgas asjaomaste inimeste ja/või riikide suur arv.

24. Pärast kõnealust arvamust analüüsitud juhtumite puhul on järelevalvekomitee tuvastanud erinevuse algusest peale täiendava juurdlusena algatatud juurdluste ja hiljem, sageli juurdluse hilisemas etapis täiendavaks juurdluseks ümberliigitatud juurdluste vahel.

25. Viimasel juhul viis OLAF oma juurdluse lõpule mõne kuu (või mõnel juhul mõne päeva) jooksul pärast seda, kui Euroopa Prokuratuur nõustus OLAFi ettepanekuga algatada täiendav juurdlus. Peamine põhjus juurdluse kiireks lõpetamiseks võis olla asjaolu, et tegemist oli esialgse Euroopa Prokuratuuri juurdluse hilise etapiga, mis hõlmab sageli märkimisväärset hulka teavet, mis on juba kogutud kohtuekspertiisi ja kohapealsete kontrollide käigus enne juurdluse liigitamist täiendavaks juurdluseks.

26. Kui aga juurdlus algatati kohe täiendava juurdlusena, oli selle keskmine kestus pikem (381 päeva) ja keerulisemate juhtumite puhul isegi üle kahe aasta.

27. 2024. aastal oli OLAFi ümberliigitatud ja väliste täiendavate juurdluste ([11]) keskmine kestus 12 kuud, mis on lühem kui OLAFi muude juurdluste keskmine kestus (24 kuud). Enamiku 2024. aastal läbiviidud täiendavate juurdluste puhul põhjendamatuid katkestusi ei olnud, mis näitab Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi tõhusat ja koostöövalmis tegutsemist.

2.2. *OLAFi eelarve ja vahendite kontrollimine: arvamus nr 2/2024 „OLAFi 2025. aasta esialgne eelarveprojekt“*

28. Järelevalvekomitee võtab igal aastal vastu arvamuse OLAFi esialgse eelarveprojekti kohta, andmaks ELi institutsioonidele kindluse, et eelarveprojektis on arvesse võetud OLAFi sõltumatust juurdlusülesannete täitmisel. Täpsemalt uurib järelevalvekomitee oma arvamuses, kas OLAFil on piisavad rahalised vahendid ja inimressursid, et tõhustada võitlust pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ning täita tulemuslikult talle pandud ülesandeid.

29. 15. mail 2024 avaldas järelevalvekomitee OLAFi 2025. aasta esialgse eelarveprojekti kohta arvamuse nr 2/2024. Arvamuses märgiti, et OLAFi esialgne eelarve suurenes 2024. aasta eelarvega võrreldes 5 %. Teatavate üksikute eelarveridade kavandatud suurendamine oli nõuetekohaselt põhjendatud ja kooskõlas komisjoni suunistega 2025. aasta eelarveprojekti koostamiseks.

30. OLAFi eelarverea „lähetus- ja esinduskulud“ kohta märkis järelevalvekomitee, kui tähtis on komisjoni soovitus, mille kohaselt peaksid kõik komisjoni talitused vähendama rohelise kokkuleppe raames lähetuste ja kohtumiste kulusid lineaarselt 20 %. Sellegipoolest tunnustas järelevalvekomitee asjaolu, et OLAFi „lähetus- ja esinduskulude“ eelarve jääb 2024. aasta tasemele, millega säilitatakse OLAFi oluline suutlikkus teha juurdluste raames kohapealseid kontrolle nii ELis kui ka väljaspool ELi.

31. Samuti tunnustas järelevalvekomitee asjaolu, et OLAFi „info- ja kommunikatsioonitehnoloogia“ eelarve jääb 2024. aasta tasemele. Järelevalvekomitee oli seisukohal, et pärast märkimisväärset kasvu mitmel järjestikusel aastal on OLAFi kulutused juhtumite haldamise süsteemile nüüd pigem seotud süsteemi hooldusega kui arendamisega.

([11]) OLAFi juurdluste keskmine kestus arvutatakse täiendava juurdluse taotluse vastuvõtmise ja OLAFi haldusjuurdluse lõpetamise vahelise ajavahemiku põhjal. Mõnel juhul jätkab Euroopa Prokuratuur kriminaaljuurdlust.

32. Seoses OLAFi inimressurssidega on järelevalvekomitee alati rõhutanud, et OLAFi jaoks on äärmiselt oluline piisavate inimressursside olemasolu, et säilitada tegevuse kõrge tase. Seetõttu väljendas järelevalvekomitee heameelt, et OLAFi ametikohtade loetelus ei ole 2025. aastaks kavandatud täiendavaid kärpeid ja et OLAFile eraldatakse täiendavaid vahendeid, võttes arvesse tema eeldatavat rolli Ukraina rahastu raames, mida rahastatakse viimati nimetatud vahendist.

33. Järelevalvekomitee märkis, et OLAFi eelarve oluline tunnus on selle omavahel seotud struktuur, mis võimaldab teha „sisemisi" eelarveülekandeid erinevate eelarveridade vahel, ilma et selleks taotletaks ELi eelarvepädevalt asutuselt luba. See on võimaldanud OLAFil reageerida ettenägematutele sündmustele ja probleemidele ning hallata oma eelarvet suurema paindlikkusega kui ükski teine komisjoni peadirektoraat. Järelevalvekomitee on alati toetanud OLAFi eelarvehalduse autonoomiat kui tema sõltumatuse täiendavat (eelarvelist) tagatist.

34. Samas rõhutas järelevalvekomitee, et OLAF peab oma eelarvet haldama viisil, mis järgib võimalikult suures ulatuses finantsmääruse artiklites 6–38 sätestatud ja ELi üldeelarvele kohaldatavaid eelarvepõhimõtteid, sealhulgas läbipaistvuse ja täpsuse põhimõtet.

2.3. *Arvamus nr 3/2024 „OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised"*

35. Vastuseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrusele (EL, Euratom) 2020/2223, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb OLAFi juurdlusi, otsustas OLAF seniseid juurdlusmenetlusi käsitlevaid suuniseid muuta, et võtta määruse uued sätted uutesse ametisisestesse suunistesse üle ning luua selge ja sidus raamistik kogu juurdlus-, tugi- ja koordineerimistegevuse jaoks. OLAFi määruse artikli 17 kohaselt võtab peadirektor juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised vastu pärast seda, kui järelevalvekomitee on saanud võimaluse esitada nende kohta oma märkused. Seda arvesse võttes selgitas OLAF järelevalvekomiteele, et läbivaatamine toimus kahes etapis.

36. Esimeses etapis vaatas OLAFi peadirektor suunised läbi osaliselt, piirdudes hädavajalikuga, et viia juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised vastavusse määrusega (EL, Euratom) 2020/2223 tehtud muudatuste ja Euroopa Prokuratuuri tegevuse algusega. See etapp viidi lõpule ja uued juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised jõustusid 11. oktoobril 2021. Märkustes juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste läbivaatamise kohta, mis esitati OLAFi peadirektorile 17. augustil 2022, selgitas järelevalvekomitee, et ta esitab läbivaadatud suuniste kohta arvamuse alles siis, kui läbivaatamise teine etapp on lõpule jõudnud ([12]).

37. Teises (st praeguses) läbivaatamise etapis viis OLAF läbi põhjalikuma läbivaatamise, mis hõlmas OLAFi muudes sisejuhistes ja -suunistes käsitletud küsimusi, OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri koostöö raames kehtestatud tavasid, OLAFi sidusrühmade soovitusi ning probleeme, mille OLAFi töötajad on aastate jooksul kindlaks teinud.

38. 24. novembril 2023 esitas OLAF juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõu läbivaadatud lõpliku versiooni järelevalvekomiteele ametlike märkuste esitamiseks. Selle ametliku konsulteerimise raames toimus OLAFi ja järelevalvekomitee vahel konstruktiivne mõttevahetus, mis algas 2023. aasta teises pooles ja jätkus aruandeperioodi jooksul. Järelevalvekomitee arvamus nr 3/2024 OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste kohta võeti vastu järelevalvekomitee 15. oktoobri 2024. aasta täiskogu istungil ja avaldati 12. novembril 2024 ([13]).

39. Järelevalvekomitee esitas selles arvamuses OLAFi peadirektorile enne juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste vastuvõtmist oma märkused ja soovitused vastavalt OLAFi määruse artikli 17 lõikele 8.

([12]) OLAFi määruse artikli 17 lõike 8 viimane lause.

([13]) Järelevalvekomitee arvamus nr 3/2024 „OLAFi juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised", kättesaadav aadressil https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/cdd642c0-2339-48e4-89c4-3041316bef1f_en?filename=Opinion%20GIPs%2013.11.24_NON-CONFIDENTIAL.pdf.

40. Nagu järelevalvekomitee on varasemates arvamustes ([14]) juba märkinud, on hädavajalik, et uued juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised põhineksid kõigi teiste kehtivate OLAFi sisesuuniste ja -juhiste põhjalikul ja terviklikul läbivaatamisel. See on tähtis, sest juurdlusmenetlusi käsitlevad suunised on ainsad suunised või juhised, mille OLAF peab OLAFi määruse kohaselt avalikustama, ([15]) ning seetõttu on need olulised, et tagada juurdlusalustele isikutele vajalikul tasemel läbipaistvus ja õiguskindlus.

41. Sellega seoses tunnustas järelevalvekomitee edusamme uurijatele mõeldud muudetud suuniste kogumi väljatöötamisel, kuid leidis, et esitatud ja läbivaadatud juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõud võiks veelgi täiustada. Järelevalvekomitee on seisukohal, et terviklike, ulatuslike ja üksikasjalike juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste korral saadakse suuremat kasu järgmiste põhimõtete järgimisest: i) juurdluste läbiviimine mõistliku aja jooksul ja katkestusteta; ii) selge otsustusprotsess; iii) menetluslike tagatiste kohaldamine; iv) läbipaistvus ja v) isikute võrdne kohtlemine juurdluse käigus.

42. Järelevalvekomitee esitas praktilised ja hoolikalt põhjendatud soovitused ja ettepanekud eelkõige järgmistes küsimustes:

i) juurdluste kestus – järelevalvekomitee käsitles mitmesuguseid aspekte, sealhulgas juurdluse kavandamist, põhjendamatuid jõudeperioode, juurdluste katkestusteta läbiviimist, juurdluste kestuse kontrollimise mehhanisme, järelevalvekomiteele aru andmise kohustust ja mõistlikku juurdlusperioodi, mis peaks olema proportsionaalne juhtumi keerukuse ja asjaoludega;

ii) OLAFi peadirektori ja otsustusprotsessi sõltumatus – soovitused käsitlesid eeskirjade struktureerimist ning läbipaistvuse, dokumenteerimise, konsulteerimise ja koostöö põhimõtete kirjeldamist kogu otsustusprotsessi vältel, pöörates erilist tähelepanu volituste delegeerimisele ja hierarhilistele vastutusaladele;

iii) juurdluste ulatus, võttes arvesse kaitseõigust ja otsustusprotsessi – soovitused käsitlesid peamiselt vajadust põhjendada juurdluse ulatuse muutmist ja kohaldada ulatuse muutmise suhtes samu hindamisreegleid, mis on nõutavad juurdluse algatamiseks;

iv) „piisava kahtluse“ olemasolu juurdluse algatamiseks – erilist tähelepanu pöörati erinevatele teabeallikatele ja valikuprotsessi käigus toimuvale tegevusele;

v) võrdse kohtlemise põhimõte juurdluse läbiviimisel – selle peamine eesmärk on lisada juurdlusmenetlusi käsitlevatesse suunistesse põhjaliku juurdluse põhimõte ja käsitleda kriteeriume, mille alusel otsustatakse, kas isikut võib pidada „asjaomaseks isikuks“;

vi) kõigi isikute „eraelu“ ja „telefonikõnede“ austamine;

vii) õigus õiguskindlusele, pöörates erilist tähelepanu juurdluste ja juhtumite liigitamisele;

viii) ametisisesed nõustamis- ja kontrollimenetlused ning nende tõhustamise vajadus.

43. Samuti kutsus järelevalvekomitee OLAFi peadirektorit üles viima läbi juurdlusmenetlusi käsitlevaid suuniseid täiendavate sisejuhiste ja -suuniste põhjalikku läbivaatamist ja neid ajakohastama, et tagada nende asjakohasus, kooskõla juurdlusmenetlusi käsitlevate suunistega ja kasutajasõbralikkus, ning teavitama järelevalvekomiteed selle protsessi tulemustest.

([14]) Järelevalvekomitee 17. augusti 2021. aasta märkused OLAFi peadirektorile juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste läbivaatamise kohta ning arvamus nr 2/2017 OLAFi määruse hindamise kohta.

([15]) OLAFi määruse artikli 17 lõike 8 viimases lauses on märgitud, et need suunised tuleb avaldada „teavitamise eesmärgil [---] ameti veebisaidil liidu institutsioonide ametlikes keeltes“.

44. Järelevalvekomitee jaoks on OLAFi määruses nõutud üksikasjalikud ja praktilised suunised olulised, et tagada juurdluste vastavus OLAFi põhiväärtustele ja tegevuse usaldusväärsuse põhimõttele.

45. Järelevalvekomitee on veendunud, et tema arvamuses esitatud soovituste ja märkuste järgimine tuleks juurdlusmenetlusi käsitlevatele suunistele suuresti kasuks.

46. 2025. aasta märtsis teatas OLAFi peadirektor järelevalvekomiteele, et kuigi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste läbivaatamine on lõpetatud, on lõpliku teksti vastuvõtmine ELi pettustevastase võitluse struktuuri ja OLAFi määruse hindamise üle peetavate arutelude tõttu viibinud.

47. Järelevalvekomitee avaldab kahetsust, et juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste lõpliku versiooni vastuvõtmine lükati edasi, ning peab viivitust põhjendamatuks, võttes arvesse olulisi edusamme, mida OLAF on juba teinud, ning OLAFi ja kõigi läbivaatamisse väärtusliku panuse andnud sidusrühmade poolt juba kulutatud märkimisväärset aega ja tehtud jõupingutusi.

48. Järelevalvekomitee leiab, et OLAFi määruses nõutud üksikasjalikud ja praktilised suunised on olulised, et tagada juurdlustegevuse vastavus OLAFi põhiväärtustele ja tegevuse usaldusväärsuse põhimõttele. Järelevalvekomitee on seisukohal, et käimasolevad arutelud ELi pettustevastase võitluse struktuuri ja OLAFi määruse hindamise üle ei tohiks mõjutada juba lõplikult vormistatud juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste vastuvõtmist.

2.4. *Arvamus nr 4/2024 „OLAFi volitused sisejuurdluste läbiviimiseks: ELi institutsioonide liikmete juhtum“*

49. 2023. aasta veebruaris saatis OLAFi peadirektor järelevalvekomiteele Euroopa Parlamendi presidendiga peetud kirjavahetuse (märts 2020 – september 2023), milles käsitletakse OLAFi volitusi Euroopa Parlamendi liikmete suhtes juurdluse läbiviimisel. OLAFi peadirektor teavitas järelevalvekomiteed teatavatest raskustest, mis OLAFil tekkisid Euroopa Parlamendi liikmete selliste väidetavate tõsise väärkäitumise juhtumite uurimisel, mis ei kahjustanud ELi finantshuve, sealhulgas raskustest Euroopa Parlamendi liikmete kontoritesse ja IT-seadmetele (sülearvutid) juurdepääsu saamisel. Kuigi OLAF võis uurida „asjaomaste isikutena“ Euroopa Parlamendi liikmete assistente ja muid Euroopa Parlamendi (edaspidi „parlament“) töötajaid, ei olnud tal õigust teha ilma parlamendi loata juurdlustoiminguid parlamendiliikmete suhtes. Parlamendi seisukoht oli, et OLAFi määrus ei anna OLAFile volitusi uurida juhtumeid, mis ei ole seotud ELi finantshuvide kaitsega, näiteks parlamendi käitumisjuhendi järgimist parlamendiliikmete poolt.

50. Seetõttu otsustas järelevalvekomitee esitada määruse artikli 15 ([16]) alusel arvamuse, et täpsustada eeskirju, mida kohaldatakse selliste OLAFi sisejuurdluste suhtes, mis hõlmavad ELi institutsioonide liikmeid üldiselt ja eelkõige parlamendiliikmeid. Oma arvamuses uuris järelevalvekomitee põhiküsimusena seda, kas OLAFil on volitused uurida parlamendiliikmete ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmete ametiülesannete täitmisega seotud raskeid kuritegusid, mis ei näi kahjustavat ELi finantshuve (edaspidi „juhtumid, mis ei ole seotud liidu finantshuvide kaitsega“) ([17]). Samuti uuriti parlamendiliikmete käitumisjuhendi, parlamendiliikmete põhimääruse ja nende puutumatuse asjakohasust OLAFi sisejuurdluste seisukohast. Täielikkuse huvides hinnati arvamuses ka seda, kas ja mil määral võivad OLAFi volitusi selliste juurdluste läbiviimiseks mõjutada 1999. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe ja otsused, mille ELi institutsioonid, organid ja asutused on OLAFi määruse artikli 4 alusel vastu võtnud, seoses tingimustega, mille alusel OLAF võib läbi viia juurdlusi nende töötajate või liikmete suhtes.

([16]) OLAFi määruse artiklis 15 on sätestatud, et järelevalvekomitee võib esitada arvamusi muu hulgas ka OLAFi peadirektori taotlusel.

([17]) Euroopa Liidu finantshuvide vastu suunatud kuriteod (nn PIF-kuriteod, mis on määratletud direktiivis (EL) 2017/1371, prantsuskeelsest väljendist „protection des intérêts financiers“) kahjustavad Euroopa Liidu finantshuve ning ka tema mainet ja usaldusväärsust. Finantshuve kahjustavate kuritegude hulka kuuluvad ELi eelarvega seotud pettused, kahte või enamat liikmesriiki mõjutavad ulatuslikud käibemaksupettused, korruptsioon, ametniku poolt toime pandud vara omastamine ja nendest kuritegudest saadud varaga seonduv rahapesu.

OLAFi volitused viia läbi sisejuurdlusi juhtumites, mis ei ole seotud liidu finantshuvide kaitsega

51. Järelevalvekomitee jaoks oli see esimene oluline samm, et täpsustada OLAFi volitusi uurida parlamendiliikmeid seoses juhtumitega, mis ei näi kahjustavat ELi finantshuve. Seetõttu viitas järelevalvekomitee ELi kohtute praktikale, eelkõige Üldkohtu otsusele Dalli kohtuasjas, ([18]) milles kohus uuris üksikasjalikult just neid argumente, mida parlament näib olevat oma kirjavahetuses OLAFiga hiljuti esitanud, et seada kahtluse alla või piirata OLAFi volitusi uurida parlamendiliikmete kuritegusid, mis ei kahjusta liidu finantshuve.

52. Üldkohus märkis, et komisjoni otsuse 1999/352/EÜ (millega asutatakse Euroopa Pettustevastane Amet ja mis on endiselt kohaldatav) artikli 2 lõikest 1 on ilmne, et OLAF vastutab haldusjuurdluste korraldamise eest, mille eesmärk on **mitte ainult** „võidelda pettuste, korruptsiooni ja muu ühenduse finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu“, **vaid ka** „uurida ametikohustuste täitmisega seotud raskeid, mis võivad endast kujutada ühenduste ametnike ja teenistujate kohustuste täitmata jätmist, mis võib kaasa tuua distsiplinaar- ning vajaduse korral kriminaalmenetluse“ ([19]). Üldkohtu väitel oli see sätestatud ka eelmise OLAFi määruse nr 1073/1999 põhjenduses 5 (nüüd kehtiva OLAFi määruse põhjenduses 6), mille kohaselt **kuuluvad peale finantshuvide kaitse OLAFi ülesannete hulka** ka kõik meetmed, mis on seotud liidu huvide kaitsega eeskirjade eiramise eest, mille tulemuseks võib olla haldus- või kriminaalmenetlus. Üldkohus jõudis järeldusele, et „mõju puudumine liidu finantshuvidele **ei mõjuta OLAFi võimalust algatada juurdlus**“ ([20]).

53. Järelevalvekomitee väitel on kohtupraktika nii selge, et enam ei saa olla kahtlust seoses OLAFi määruse artikli 1 lõike 4 ([21]) õige tõlgendamisega ja OLAFi volitustega uurida ELi ametnike ja institutsioonide liikmete ametiülesannete täitmisega seotud raskeid juhtumeid, mis ei kahjusta ELi finantshuve. Lisaks täpsustati Dalli kohtuasjale järgnenud kohtupraktikas, et isegi kuritegudel, mis ei kahjusta liidu finantshuve (näiteks psühholoogilise ahistamisega seotud käitumine), võivad olla rahalised tagajärjed. Järelevalvekomitee märgib, et OLAFil on õigus uurida selliseid juhtumeid isegi juhul, kui ta leiab, et kõnealusel väärkäitumisel puudub rahaline mõju. Samuti on selge, et OLAFi volitused viia institutsioonide, organite ja asutuste liikmete suhtes läbi sisejuurdlusi juhtumites, mis ei ole seotud liidu finantshuvide kaitsega, tulenevad otseselt OLAFi määrusest ega ole täiendav pädevus, mille institutsioonid, organid ja asutused on OLAFile vabatahtlikult andnud väljaspool OLAFi määruse kohaldamisala.

Euroopa Parlamendi liikmete käitumisjuhend

54. Oma kirjavahetuses OLAFiga väljendas parlament ka tõsiseid kahtlusi seoses OLAFi paralleelsete sisejuurdlustega sellistes küsimustes nagu ahistamine, huvide konfliktid või eetikanormide rikkumised, millega on seotud parlamendiliikmed, põhjendades seda asjaoluga, et sellised juurdlused võivad seada kahtluse alla parlamendi enda sisekorra, mis on sätestatud parlamendi käitumisjuhendis. Parlamendi väitel piirab OLAFi tegevuse ulatust seoses parlamendiga lojaalse koostöö põhimõte.

55. Sellega seoses märgib järelevalvekomitee, et institutsioonid, organid ja asutused võivad vastu võtta sise-eeskirjad, sealhulgas oma liikmete käitumisjuhendi eetikaküsimustes, kuid see ei takista ega saa takistada OLAFit kasutamast talle OLAFi määrusega otseselt antud pädevust. Need sise-eeskirjad ja käitumisjuhendid on siduvad ainult asjaomaste institutsioonide, organite ja asutuste suhtes. Seetõttu ei saa neid kasutada alusena, et takistada OLAFit viimast läbi sisejuurdlust vastavalt OLAFi määruse artikli 1 lõikele 4.

([18]) Kohtuotsus, Üldkohus, 6. juuni 2019, Dalli *vs.* komisjon, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, mida toetati Euroopa Kohtu 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsuses Dalli *vs.* komisjon, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133 (kohtuasi T-399/17).

([19]) Vt kohtuotsus, Üldkohus, 6. juuni 2019, Dalli *vs.* komisjon, T-399/17, punkt 62.

([20]) Vt kohtuotsus, Üldkohus, 6. juuni 2019, Dalli *vs.* komisjon, T-399/17, punkt 62.

([21]) Artikli 1 lõikes 4 on sätestatud: „Amet [OLAF] korraldab aluslepingutega või nende alusel loodud institutsioonides, organites, ametites ja asutustes (edaspidi „institutsioonid, organid, ametid ja asutused”) haldusjuurdlusi, et võidelda kelmuste/pettuste, korruptsiooni ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu. Selleks uurib ta ametikohustuste täitmisega seotud raskeid juhtumeid, mis kujutavad endast liidu ametnike ja muude teenistujate kohustuste hooletusse jätmist, mis võib viia distsiplinaar- või asjakohasel juhul kriminaalmenetluseni, või institutsioonide või organite liikmete, ametite või asutuste juhtide või nende institutsioonide, organite, ametite või asutuste töötajate samaväärset kohustuste täitmata jätmist, kelle suhtes ei kohaldata personalieeskirju (edaspidi ühiselt „ametnikud, muud teenistujad, institutsioonide või organite liikmed, ametite või asutuste juhid või töötajad“)“.

56. Lojaalse koostöö põhimõttega seoses viitab järelevalvekomitee Euroopa Liidu kohtute praktikale, mille kohaselt Euroopa Liidu lepingu ([22]) artikli 13 lõige 2 „väljendab liidu institutsioonilisele struktuurile omast institutsioonidevahelise tasakaalu **põhimõtet, mille kohaselt on nõutav, et iga institutsioon arvestab oma pädevuse teostamisel teiste institutsioonide pädevusega**“ ([23]). Sellega seoses on Euroopa Kohus OLAFi osas otsustanud, et OLAFil lasuvale lojaalse koostöö kohustusele tuginemine ei saa muuta ülesannete ja kohustuste jaotust ([24]).

57. Kuna sisejuurdluste läbiviimise volitused ei ole jagatud volitused, vaid need on OLAFi määrusega antud ainult OLAFile, ei saa ükski institutsioon, kaasa arvatud parlament, tugineda institutsioonidevahelise lojaalse koostöö põhimõttele, et takistada OLAFi kasutamast oma volitusi uurida institutsioonide, organite ja asutuste liikmeid. Tegelikult on lojaalse koostöö põhimõte sätestatud OLAFi määruse artikli 5 lõikes 3, mille kohaselt „ei tohi asjaomased institutsioonid, organid, ametid või asutused sel ajal, [...] kui amet [OLAF] viib läbi sisejuurdlust, algatada samadele asjaoludele tuginedes paralleelset juurdlust“.

Parlamendiliikmete põhimäärus ja protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta ([25])

58. Järelevalvekomitee uuris ka seda, kui asjakohased on parlamendiliikmete põhimäärus ja protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta, milles on sätestatud parlamendiliikmete ülesannete täitmist reguleerivad eeskirjad ja üldtingimused ning millega tagatakse nende vabaduse ja sõltumatuse seaduslik kaitse. Järelevalvekomitee märgib, et OLAFi määruse artikli 1 lõige 3 – milles on sätestatud, et määruse kohaldamisala ei piira a) protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta ega b) parlamendiliikmete põhimääruse kohaldamist – ei piira OLAFi volitusi uurida institutsioonide, organite ja asutuste liikmete ametikohustuste täitmisega seotud raskeid juhtumeid. Ta ainult selgitab, et sellist pädevust tuleb kasutada piiranguteta ning kahjustamata parlamendiliikmete valimismandaati või nende vabadust täita oma ülesandeid valitud esindajatena.

59. Kohtupraktika kohaselt on protokolliga nr 7 tunnustatud Euroopa Liidu privileegid ja immuniteedid ning seega ka parlamendiliikmete immuniteet puhtalt funktsionaalset laadi; need on mõeldud selleks, et vältida mis tahes sekkumist Euroopa Liidu toimimisse ja sõltumatusse. Seega antakse need privileegid ja immuniteedid üksnes Euroopa Liidu huvides. Üldkohus on seisukohal, et selle immuniteedi eesmärk on „hoida ära institutsiooni, mille liikmed nad on, tõrgeteta toimimise ehk selle institutsiooni pädevuse teostamise takistamist“ ([26]). Sellest järeldub, et kui OLAFi juurdlus parlamendiliikmete tegevuse suhtes ei puuduta „nende ametikohustuste täitmisel väljendatud arvamusi ega antud hääli“, ei piira see protokolliga nr 7 ja/või parlamendiliikmete põhimäärusega antud parlamendiliikmete privileege ja immuniteete ([27]).

1999. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe ja ELi institutsioonide, organite või asutuste otsused OLAFi sisejuurdluste kohta

60. Oma kirjavahetuses OLAFiga on parlament ka väitnud, et kuna OLAFi määruse kohaselt ei ole OLAF volitatud uurima parlamendiliikmete poolt toime pandud tegusid, mis ei kahjusta liidu finantshuve, võib selliseid juurdlusi läbi viia üksnes Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise

([22]) ELi lepingu artikli 13 lõikes 2 on sätestatud: „Iga institutsioon tegutseb talle aluslepingutega antud volituste piires ning vastavalt nendes sätestatud korrale, tingimustele ja eesmärkidele. Institutsioonid on omavahelises koostöös üksteise suhtes lojaalsed“.

([23]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. oktoober 2015, Euroopa Liidu Nõukogu *vs.* Euroopa Komisjon, C-73/14, ECLI:EU:C:2015:663.

([24]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. september 2024, komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik, C-494/22 P, ECLI:EU:C:2024:684, punkt 149.

([25]) Euroopa Parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsus, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (EÜT L 262, 7.10.2005, lk 1), kättesaadav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A32005Q0684.

([26]) Kohtuotsus, Üldkohus, 27. aprill 2022, Roos *vs.* parlament, T-710/21, T-722/21 ja T-723/21, punkt 132.

([27]) Vt ka järelevalvekomitee arvamus nr 2/2011 „OLAFi volitused viia ELi institutsioonides läbi sisejuurdlusi“, https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/supervisory-committee-olaf/opinions-and-reports_en.

kokkuleppe alusel, mis käsitleb OLAFi sisejuurdlusi. Parlament on seisukohal, et kuna kõnealuse kokkuleppe põhjenduses 6 on märgitud, et OLAFi juurdlused „ei tohiks mõjutada institutsioonide [...] kohustusi", peaks OLAFi juurdlused parlamendiliikmete suhtes toimuma täielikus kooskõlas parlamendi kodukorra sätetega, mis käsitlevad parlamendiliikmete suhtes kohaldatava parlamendi käitumisjuhendi rakendamist. Kodukorra kohaselt on näiteks parlamendi presidendi ainupädevuses võtta pärast parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomiteega konsulteerimist vastu lõplikud otsused parlamendiliikmete käitumisjuhendi rikkumiste kohta. Kui OLAF viiks sellistes küsimustes läbi paralleelseid juurdlusi, siis seataks kahtluse alla parlamendi presidendi ja nõuandekomitee volitused.

61. Sellega seoses märgib järelevalvekomitee ELi kohtute praktikat järgides, et OLAFi volitused viia institutsioonide, organite ja asutuste liikmete suhtes läbi sisejuurdlusi juhtumites, mis ei ole seotud liidu finantshuvide kaitsega, tulenevad otseselt OLAFi määrusest. Seega ei ole tegemist pädevusega, mille 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe allkirjastanud institutsioonid otsustasid „vabatahtlikult" OLAFile anda. Lisaks sellele, kui piirata OLAFi volitusi viia institutsioonide, organite ja asutuste liikmete suhtes läbi sisejuurdlusi, saaks seda teha ainult OLAFi määrusega, mitte institutsioonidevahelise kokkuleppega, kuna kokkulepe ei ole õigusakt, millega saaks OLAFi määruse kehtetuks tunnistada, seda muuta või see asendada.

62. Järelevalvekomitee leiab ka, et kui on tõsi, et „[i]nstitutsioonides, organites, ametites ja asutustes korraldatakse [...] osutatud valdkondades juurdlust kooskõlas käesoleva määrusega ning asjaomase institutsiooni, organi, ameti või asutuse otsustega" (OLAFi määruse artikli 4 lõige 1), viitab see rakendussätetele, mis institutsioonid, organid ja asutused peavad kehtestama sisemiste haldusotsustega. Nende otsustega kehtestatakse praktiline korraldus, mida OLAF peab juurdluste läbiviimisel arvesse võtma (kontrollimine ja tõendite kogumine tööruumides, teabevahetus, töötajate ja liikmete küsitlemine jne), kuid need ei mõjuta OLAFi juurdlusvolituste olemasolu ega kasutamist.

63. Kokkuvõttes leiab järelevalvekomitee, et pärast Dalli kohtuotsust ei ole kahtlust, et OLAFil on õigus uurida parlamendiliikmete ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmete ametiülesannete täitmisega seotud raskeid kuritegusid, mis ei pruugi kahjustada ELi finantshuve. Veel leiab järelevalvekomitee, et OLAFi määruse eelseisev läbivaatamine oleks sobiv hetk OLAFi määruse artikli 1 lõike 4 täielikuks vastavusse viimiseks Dalli kohtuotsusega. See tagaks suurema selguse ja kõrvaldaks kahtlused OLAFi pädevuse suhtes viia läbi sisejuurdlusi, mis puudutavad institutsioonide, organite ja asutuste liikmeid, kelle tegevus ei kahjusta ELi finantshuve.

2.5. *Arvamuse eelnõu OLAFi sisejuurdluste kohta, mis käsitlevad ahistamist ELi institutsioonides, organites ja asutustes*

64. 2022. aastal teavitas OLAFi peadirektor järelevalvekomiteed teatavatest raskustest, millega OLAF on mitmes ahistamist käsitlevas sisejuurdluses kokku puutunud ning mis võisid ohustada tema sõltumatust.

65. OLAFilt saadud teabe põhjal pidas järelevalvekomitee oluliseks esitada arvamus, et täpsustada OLAFi rolli ja volitusi sobimatu käitumise ja ahistamise uurimisel institutsioonides, organites ja asutustes ning uurida üksikasjalikult, millist lisaväärtust need juurdlused annavad võitlusele ELi ametnike ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmete poolse ahistamise ja muu sarnase sobimatu käitumise vastu. Kuna aga järelevalvekomitee ei sekku käimasolevate juurdluste läbiviimisse, otsustas ta uurida küsimust alles pärast seda, kui OLAFi peadirektor on teatatud juhtumid lõpetanud.

66. 2024. aasta detsembris kiitis järelevalvekomitee heaks oma arvamuse eelnõu, mis võeti ametlikult vastu 2025. aasta jaanuaris ([28]). Järelevalvekomitee uuris 20 ahistamisjuhtumit, mille OLAF oli viimase viie aasta jooksul (2018–2023) tagasi lükanud (juurdlust ei alustatud), ning üheksat ahistamisjuhtumi juurdlust, mis viidi samal ajavahemikul lõpule.

([28]) Vt arvamus nr 1/2025, kättesaadav aadressil https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/0aaf5493-9be7-4538-a5c4-f1957b3d479a_en?filename=Opinion%201-2025.pdf.

67. Järelevalvekomitee märkis oma arvamuses esmalt, et Dalli kohtuotsuse kohaselt on kindlaks tehtud, et OLAF on pädev viima läbi sisejuurdlusi ametnike ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmete ametiülesannete täitmisega seotud rasketes juhtumites, sõltumata sellest, kas need kahjustavad ELi finantshuve, ning et see pädevus tuleneb otseselt OLAFi määruse artikli 1 lõikest 4. See ei ole täiendav pädevus, mille institutsioonid, organid ja asutused on andnud OLAFile vabatahtlikult väljaspool OLAFi määruse kohaldamisala ([29]). Seega on OLAF pädev läbi viima sisejuurdlusi, mis käsitlevad kohtupraktikas määratletud ahistamist, isegi kui see ei mõjuta ELi finantshuve.

68. Järelevalvekomitee läbiviidud analüüsist selgus siiski, et OLAF hoidub tavaliselt selliste juhtumite suhtes juurdluse algatamisest, kui a) väited puudutavad ametnike ja muude „teenistujate“ või keskastmejuhtide poolt toime pandud ahistamist ning b) asjaomasel institutsioonil, organil või asutusel on võimekus ja vajalikud teadmised ning ta suudab OLAFi sekkumiseta viia oma sisejuurdluse läbi tõhusalt ja sõltumatult. OLAF leiab, et sellistel juhtudel ei oleks OLAFi juurdluse algatamine proportsionaalne ega tõhus ressursside kasutamine ega annaks lisaväärtust. Sellistel juhtudel lükkab peadirektor juhtumi tagasi ja edastab vastavalt OLAFi määruse artikli 5 lõikele 6 asjakohase teabe asjaomasele institutsioonile, organile või asutusele, et oleks võimalik võtta asjakohaseid meetmeid.

69. OLAF peab siiski asjakohaseks ja vajalikuks algatada oma juurdluse, kui ahistamises süüdistatakse kõrgeid ametnikke ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmeid, kelle puhul ainult OLAF suudab tagada sellise juurdluse läbiviimisel vajaliku sõltumatuse.

70. Järelevalvekomitee leidis, et OLAFi lähenemisviis ahistamisega seotud kaebuste käsitlemisele on kooskõlas kohaldatavate eeskirjade ja OLAFi volitustega. Lisaks leidis järelevalvekomitee, et kõrgete ametnike toime pandud ahistamisjuhtumite puhul annab OLAFi juurdlus selliste juurdluste läbiviimise sõltumatuse ja erapooletuse seisukohast tõelist lisaväärtust.

71. Seoses sellega märgib järelevalvekomitee, et võttes arvesse kõrget positsiooni asjaomases institutsioonis, organis või asutuses ja mõnede ELi kõrgemate ametnike või institutsioonide, organite ja asutuste liikmete suurt vastutust, ei pruugi asjaomase institutsiooni, organi või asutuse sisejuurdlus olla piisavalt objektiivne, sõltumatu ja erapooletu. Mõnel juhul ei pruugi institutsioonidel, organitel või asutustel isegi olla vajalikke ressursse, et määrata haldusjuurdluse läbiviimise eest vastutav spetsialiseerunud organisatsioonisisene meeskond. Samuti võivad kõrgetele ametnikele ning institutsioonide, organite ja asutuste liikmetele esitatud süüdistused ahistamises, mida uurib nende enda institutsioon, organ või asutus, kahjustada asjaomase institutsiooni, organi või asutuse kuvandit ja mainet.

72. Veel märkis järelevalvekomitee, et kuigi enamikus analüüsitud juhtumites olid institutsioonid, organid ja asutused koostööaltid ega sekkunud OLAFi juurdlusse, ilmnes kahel juhul selgelt koostöövalmiduse puudumine, kui institutsioon, organ või asutus seadus kahtluse alla OLAFi volitused selliste sisejuurdluste läbiviimiseks. See põhjustas OLAFi juurdlustes täiendavaid viivitusi ja kahjustas tema tegevuse tõhusust.

73. Seetõttu märkis järelevalvekomitee, et kui peadirektor algatab juurdluse OLAFi pädevusse kuuluvates küsimustes, on institutsioon, organ või asutus kohustatud tegema OLAFiga tingimusteta koostööd ja hoiduma paralleelse juurdluse läbiviimisest. Sellega seoses on järelevalvekomitee seisukohal, et kui institutsioon, organ või asutus ei nõustu OLAFi taotlusega mitte viia läbi paralleelset juurdlust küsimustes, mida OLAF juba uurib, või keeldub esitamast OLAFi juurdluse jaoks asjakohast teavet, siis ei tegutse institutsioon, organ või asutus tegelikult kooskõlas OLAFi määruse ja lojaalse koostöö põhimõttega. Selline käitumine mõjutab negatiivselt OLAFi töö tõhusust ja järjekindlust ning lõppkokkuvõttes kahjustab OLAFi autonoomiat ja sõltumatust, kui ta viib oma volituste piires juurdlusi läbi.

([29]) Järelevalvekomitee on selle teema kohta juba väljendanud oma seisukohta arvamuses nr 4/2024 „OLAFi volitused sisejuurdluste läbiviimiseks: ELi institutsioonide liikmete juhtum“.

2.6. ***OLAFi juurdluste kestuse jälgimine***

74. OLAFi määruse artikli 7 lõikes 8 on sätestatud, et järelevalvekomitee peab analüüsima eraldi iga juurdlust, mis kestab kauem kui 12 kuud, et tagada OLAFi juurdluste katkestusteta läbiviimine ajavahemiku vältel, mis on proportsionaalne juhtumi asjaolude ja keerukusega.

75. Jälgides korrapäraselt OLAFi juurdluste kestust ja põhjendamatute viivituste põhjuseid, püüab järelevalvekomitee kindlaks teha, et ei toimu mingit välist ega sisest sekkumist juurdluse erapooletusse läbiviimisse. Põhjendamatult pikal juurdlusel võivad olla tõsised negatiivsed tagajärjed i) asjaomase isiku (asjaomaste isikute) menetlusõigustele ja/või ii) juurdluse järelmeetmete võtmisele. Lisaks kontrollib järelevalvekomitee juurdluste kestust jälgides, et OLAFile eraldatud inimressursse ja rahalisi vahendeid on kasutatud tõhusalt.

76. Järelevalvekomitee peab juurdluste kestust OLAFi tegevuse tõhususe oluliseks näitajaks ja on aastate jooksul pööranud sellele teemale erilist tähelepanu. Oma viimases arvamuses selle teema kohta (arvamus nr 5/2021) hindas järelevalvekomitee põhjalikult OLAFi 2019. aasta juurdlusi, mis kestsid üle 36 kuu. Järelevalvekomitee tegi kindlaks teatavad puudused, mille tõttu esitati OLAFi peadirektorile mitu soovitust.

77. Oma hiljutises arvamuses nr 3/2024 uute juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõu kohta tunnustas järelevalvekomitee OLAFi edusamme juurdluste kestuse haldamisel ja kiitis heaks teatavate järelevalvekomitee soovituste lisamise muudetud juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste eelnõusse. Järelevalvekomitee toonitas siiski ka seda, et juurdlusmenetlusi käsitlevates suunistes tuleks uurijatele anda selgeid juhiseid põhjendamatute jõudeperioodide vältimiseks juurdluse ajal. Sellega seoses esitas järelevalvekomitee OLAFi peadirektorile mitu soovitust juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste selliste muudatuste kohta, mis aitaksid OLAFil lahendada liiga kaua kestvate juurdluste probleemi. Järelevalvekomitee loodab, et OLAFi peadirektor toetab neid soovitusi juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste lõplikus versioonis. Nagu eespool siiski märgitud, tekitab järelevalvekomiteele muret asjaolu, et juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste vastuvõtmine on konkreetse tähtajata edasi lükatud.

78. Järelevalvekomitee sai aruandeaastal – nii nagu igal aastal – OLAFilt teavet üle 12 kuu kestnud juurdluste kohta. Selleks et paremini mõista, kuidas OLAF haldas 2024. aastal oma juurdluste kestust ja kuidas ta järgis juurdluste kestuse proportsionaalsuse üldpõhimõtet, võttes arvesse ka varem esitatud soovitusi, viis järelevalvekomitee läbi hindamise, keskendudes üle 36 kuu kestnud juurdlustele (vt punkt 2.6.2).

2.6.1. *2024. aastal järelevalvekomiteele laekunud aruanded üle 12 kuu kestnud juurdluste kohta*

79. OLAFi määruse artikli 7 lõikes 8 ([30]) on sätestatud, et kui juurdlust ei saa lõpetada 12 kuu jooksul alates selle algatamisest, esitab peadirektor selle 12-kuulise tähtaja lõpuks ja seejärel iga kuue kuu tagant järelevalvekomiteele teatise. Selles teatises esitab OLAF põhjused, miks juurdlus on pooleli, ja vajaduse korral ([31]) parandusmeetmed juurdluse kiirendamiseks ning juurdluse lõpetamise eeldatava ajakava.

80. Järelevalvekomitee sai 2024. aastal OLAFilt 490 aruannet 333 poolelioleva juurdluse kohta, mis olid kestnud üle 12 kuu. Neist 49 % olid kestnud üle 24 kuu ja 16 % üle 36 kuu (joonis 1). OLAFi juurdluste jaotus valdkondade kaupa on esitatud joonisel 2.

([30]) Määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artikli 7 lõikes 8 on sätestatud: „Kui juurdlust ei saa lõpetada 12 kuu jooksul alates selle algatamisest, esitab peadirektor selle kaheteistkuulise tähtaja lõpuks ja seejärel iga kuue kuu tagant järelevalvekomiteele teatise, milles on märgitud juurdluse jätkamise põhjused ning vajaduse korral ka parandusmeetmed, mida on kavas juurdluse kiirendamiseks võtta“.

([31]) Sõnad „vajaduse korral“ lisati OLAFi määruse artikli 7 lõikesse 8 OLAFi määruse muutmisel määrusega (EL, Euratom) 2020/2223.

Joonis 1. 333 pikka juurdlust, millest teatati 2024. aastal

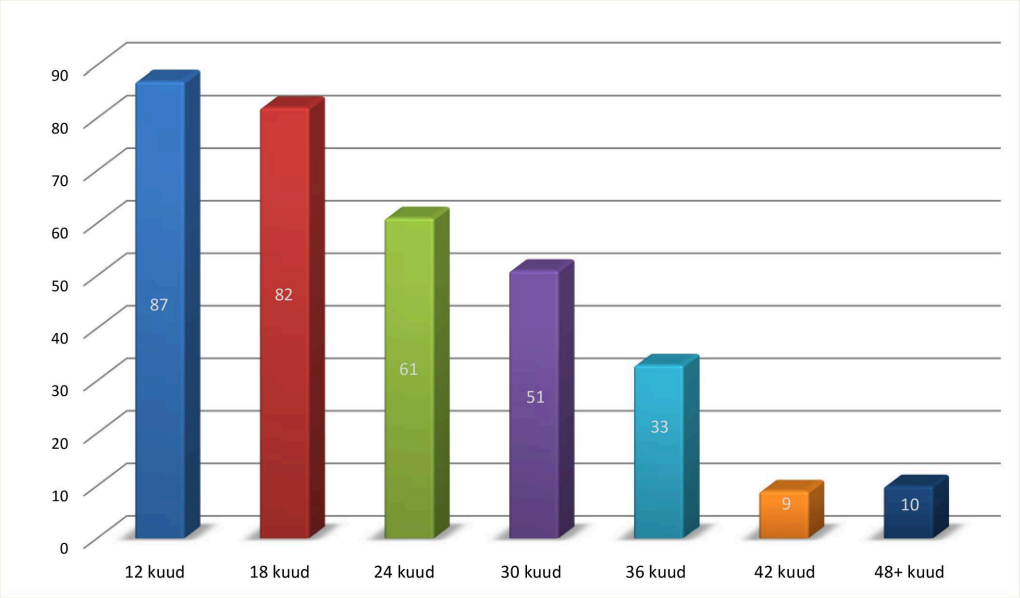

Joonis 2. 2024.aastal teatatud pikkade juurdluste jaotus valdkondade kaupa

Joonis 2. 2024.aastal teatatud pikkade juurdluste jaotus valdkondade kaupa

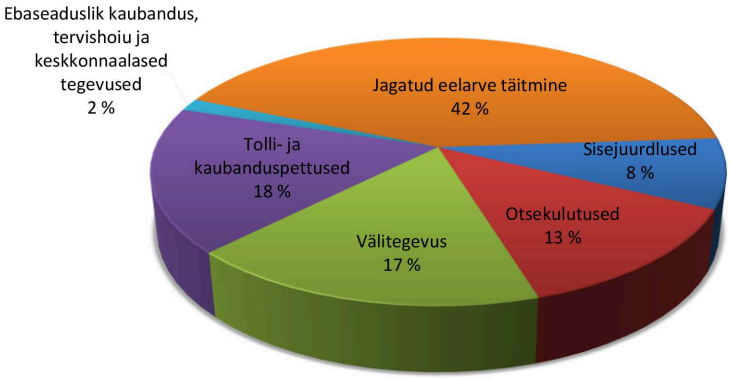

2.6.2. *Üle 36 kuu kestnud OLAFi juurdluste järelevalve 2024. aastal*

81. 2024. aastal jälgis järelevalvekomitee regulaarselt OLAFi juurdluste kestust, keskendudes eelkõige üle 36 kuu kestnud juurdlustele. Järelevalve toimus kahes etapis. Esiteks analüüsis järelevalvekomitee juhtumeid, mis olid ajavahemikuks 1. jaanuarist kuni 31. augustini 2024 kestnud üle 36 kuu (39 juhtumit). Seejärel vaatas järelevalvekomitee läbi uued juhtumid, mis olid ajavahemikuks 1. septembrist kuni 31. detsembrini 2024 kestnud üle 36 kuu (13 uut juhtumit). Viimases etapis uuris järelevalvekomitee ka kõnealusel aastal varem analüüsitud 39 juhtumi edenemist.

82. Kooskõlas OLAFi ja järelevalvekomitee vahel kokkulepitud töökorralduse ([32]) artikliga 10 oli järelevalvekomiteel juurdepääs eespool nimetatud 52 juurdluse toimikutele. 2024. aasta detsembri lõpuks oli OLAF lõpetanud 44 juhtumit, kuid kaheksa juhtumi uurimine oli veel pooleli.

([32]) OLAFi ja järelevalvekomitee vahel kokku lepitud töökorraldusega on antud järelevalvekomiteele osaline otsene juurdepääs juhtumitega seotud teabele, mis on kättesaadav ja registreeritud OLAFi juhtumite haldamise süsteemis. Töökorraldus on kättesaadav aadressil https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/system/files/2021-10/OLAF%20SC%20WA%20signed.pdf.pdf.

83. Läbivaatamise käigus uuris järelevalvekomitee järgmisi näitajaid.

Juurdlustoimingute järjepidevus. Juurdlustoimingute intensiivsust kontrolliti hoolikalt iga juhtumi kogu kestuse jooksul. Järelevalvekomitee kontrollis OLAFi 12 kuu aruannetes esitatud põhjendusi juhtumite toimikute alusel ja analüüsis toimingute järjepidevust aruandeperioodide vahel. Erilist tähelepanu pöörati juurdlustoimingute katkestustele, mis kestsid kauem kui kolm kuud. Toimikutest otsiti (kas sõnaselgelt väljendatud või muul viisil järeldatavaid) põhjendusi ([33]). Samuti keskendus järelevalvekomitee OLAFi läbivaatamismeeskonna hinnangule juurdluste järjepidevuse kohta ([34]).

Juurdluse kavandamine ja tegevusprioriteetide seadmine. Järelevalvekomitee vaatas läbi OLAFi juurdluste kestuse haldamise sisekorra, pöörates erilist tähelepanu kavandamisele ja tegevusprioriteetide seadmisele. Järelevalvekomitee hindas, kas kõikides OLAFi üksustes on kasutatud järjepidevat ja ühtset lähenemisviisi ([35]). Samuti uuris järelevalvekomitee, kas OLAFi juhtkond on seadnud tegevusprioriteediks üle 36 kuu kestnud juurdlused, selge eesmärgiga kiirendada nende lõpuleviimist ([36]).

Proportsionaalsus ja tulemuslikkus. Järelevalvekomitee viis läbi ka kõigi juurdluste kestuse proportsionaalsuse esialgse hindamise, et teha kindlaks, kas juurdluse kestus oli juhtumi asjaoludega põhjendatud. Lisaks sellele hindas järelevalvekomitee, kas kavandatud parandusmeetmed on juurdluse lõpetamata jätmise põhjuste kõrvaldamiseks mõttekad ja sobivad.

84. Järelevalvekomitee 2024. aastal läbi viidud analüüsi võib kokku võtta järgmiselt.

Aruandlus

85. Järelevalvekomitee märkis, et OLAF põhjendas juurdluse kestust kõige sagedamini „juhtumi keerukusega“ (85 % juhtudest). Asjaolud, mille korral juurdluse läbiviimine võib olla keeruline, võivad juhtumiti erineda, sõltuvalt juurdluse esemest ja konkreetsetest asjaoludest. OLAF viitab keerukusele tavaliselt siis, kui dokumente on palju ja neid on nende vormingu, mahu ja keele tõttu raske kontrollida. Keerukusele viidatakse ka siis, kui tekivad jurisdiktsioonidevahelised raskused ja muud õiguslikud probleemid, kui juhtum hõlmab või võib hõlmata mitut isikut ([37]) ja/või riiki ning kui juurdlus on laiaulatuslik või kui tehinguid on raske analüüsida.

86. Muud OLAFi nimetatud põhjused menetluse kestuse õigustamiseks on organisatsioonisisesed põhjused (nt personaliküsimused, nagu juhtivuurija pikaajaline puudumine või juurdlusmeeskonna ümberkorraldamine) või välised asjaolud, mis ei sõltu OLAFist (nt raskused koostöös sidusrühmadega, Euroopa institutsioonidelt, liikmesriikide ametiasutustelt või muudelt sidusrühmadelt vastuste ootamine või COVID-19 pandeemia mõju).

87. Järelevalvekomitee hindas OLAFi 12 kuu aruannete sisu iga juhtumi toimikus olevate kõigi andmete alusel ega leidnud lahknevusi. Üldisemalt leiab järelevalvekomitee, et talle esitatavate aruannete vorm annab juhtumist usaldusväärse ülevaate, tingimusel et see on õigesti täidetud. Oluline on ajakohastada aruandes sisalduvat teavet iga kuue kuu järel, pöörates erilist tähelepanu aruandeperioodi jooksul võetud parandusmeetmetele ja nende tulemuslikkusele. Järelevalvekomitee on juba märkinud, ([38]) et juurdluse lõpetamine 12 kuu aruande koostamise ajal ei vabasta OLAFi kohustusest teavitada järelevalvekomiteed juurdluse käigus võetud parandusmeetmetest.

([33]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 1b.
([34]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 2.
([35]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 3.
([36]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 4c.
([37]) Analüüsitud juhtumid oli seotud erinevate füüsiliste ja juriidiliste isikutega, kelle arv oli vahemikus 1–29.
([38]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, punktid 38 ja 39.

Juurdluste järjepidevus

a. *Juurdlustoimingute katkestused*

88. Järelevalvekomitee uuris hoolikalt juurdlustoimingute intensiivsust iga juhtumi kestuse ajal ja tuvastas enamiku analüüsitud juhtumite (47 juhtumit) puhul jõudeperioode ([39]). Enamasti esines juhtumi menetlemise jooksul mitu jõudeperioodi. 44 juhtumi puhul leidis järelevalvekomitee, et katkestused kestsid 3–8 kuud ([40]). 12 juhtumi puhul kestsid katkestused 9–15 kuud ([41]). Neljal juhul tuvastas järelevalvekomitee pikemaid jõudeperioode, mis kestsid 16–23 kuud ([42]). Järelevalvekomitee tunnistab, nagu juba varasemates arvamustes märgitud, et kestuse analüüs ei saa põhineda ainult juurdluse katkestuste arvul ja pikkusel ning et igas analüüsis tuleb arvesse võtta kogu juurdluse toimikut ning OLAFi määruse artikli 7 lõike 5 kohaselt iga juhtumi konkreetseid asjaolusid ja keerukust.

89. Järelevalvekomitee kordab, ([43]) et jõudeperioodid tuleb toimikus nõuetekohaselt registreerida ja neid tuleb põhjendada ning et juurdluse jooksul tekkinud takistused või viivitused tuleb alati registreerida ja need peavad olema OLAFi juhtumite haldamise süsteemis jälgitavad (nt toimikule lisatud märkuse vormis). See võimaldaks OLAFi juhtkonnal tõhusalt jälgida juurdluse edenemist ning tagada nõutaval tasemel läbipaistvus ja vastutus.

90. Eelmises juurdluste kestuse analüüsis märkis järelevalvekomitee, et enamikul juhtudel ei olnud OLAF jõudeperioodide põhjuseid juhtumite haldamise süsteemis nõuetekohaselt registreerinud ([44]). 2024. aastal läbi viidud analüüs näitab selles valdkonnas edasiminekut, kuna OLAF dokumenteeris korrapäraselt üle kolme kuu kestnud katkestused, mis võimaldas järelevalvekomiteel selliste jõudeperioodide põhjustest aru saada. Järelevalvekomitee avastas dokumenteerimata katkestusi vaid vähestel juhtudel ([45]).

91. Sellega seoses tunnustab järelevalvekomitee OLAFi andmeanalüüsi järkjärgulise edenemise dokumenteerimist juhtumite toimikute märkmetes ning juurdlusmeeskonna poolt tuvastatud menetluslike takistuste registreerimist ([46]).

92. Järelevalvekomitee märkis ka, et kuigi enamikul juhtudel registreeris OLAF dokumendid õigeaegselt, esines mõnel juhul teatavaid viivitusi (nt e-kirjavahetus, mis toimus mõni aeg enne selle sisestamist juhtumite haldamise süsteemi) ([47]). Selline tava ei vasta juhtumite haldamise süsteemi selguse ja läbipaistvuse nõuetele, mis omakorda on olulised juurdluste sujuvaks läbiviimiseks, juhtimisjärelevalveks ja järelevalvekomitee järelevalvetööks. Seetõttu rõhutab järelevalvekomitee, et kõik asjakohased dokumendid tuleb viivitamata sisestada juhtumite haldamise süsteemi.

b. *Läbivaatamismeeskonna arvamused*

93. Kõigi 44 lõpetatud juhtumi puhul analüüsis järelevalvekomitee ka arvamusi, mille läbivaatamismeeskond esitas enne juhtumi lõpetamist („arvamus lõpetamise kohta“). Järelevalvekomitee leidis, et läbivaatamismeeskonna poolt läbi viidud juurdluste järjepidevuse analüüsis esines teatavat ebaühtlust: mõnel juhul viitas läbivaatamismeeskond oma arvamuses jõudeperioodidele või juhtumi keerukusele, kuid ei esitanud hinnangut toetavaid selgitusi või täiendavaid üksikasju, ([48]) teistel juhtudel märgiti arvamuses lihtsalt, et „[põhjendamatutest viivitustest] märke ei leitud“, kuigi toimiku sisu võib viidata vastupidisele ([49]).

([39]) [Viiel juhul jõudeperioode ei tuvastatud – konfidentsiaalne].
([40]) [Konfidentsiaalne].
([41]) [Konfidentsiaalne].
([42]) [Konfidentsiaalne].
([43]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, punkt 44.
([44]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, punktid 45 jj.
([45]) [Konfidentsiaalne].
([46]) [Konfidentsiaalne].
([47]) [Konfidentsiaalne].
([48]) [Konfidentsiaalne].
([49]) [Konfidentsiaalne].

94. Järelevalvekomitee kordab oma varem väljendatud seisukohta, ([50]) et juurdluse lõpus tehtud hindamine on OLAFi tegevuse tõhususe järelevalve seisukohast äärmiselt oluline. Seetõttu on tähtis, et läbivaatamismeeskond tooks oma arvamustes esile täpsed jõudeperioodid ning esitaks selged ja põhjendatud järeldused.

Juurdluse kavandamine ja tegevusprioriteetide seadmine

95. Juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste viimase ajakohastamise raames muutis OLAF artikli 9 lõiget 1, lisades nõude, et juurdlusüksused koostaksid „esialgse töökava". Järelevalvekomitee väljendab heameelt selle arengu üle ja tunnustab OLAFi peadirektori jõupingutusi arvamuse nr 5/2021 soovituse 3 rakendamisel.

96. Tehtud analüüsist ilmnes siiski, et 60 % juhtumite puhul esialgset juurdluskava ei koostatud. Ülejäänud 40 % juhtumite puhul koostati esialgne töökava, kuid seda ajakohastati ainult kolmel juhul ([51]). Järelevalvekomitee tunnistab, et enamik analüüsitud juurdlusi algatati enne juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste ajakohastamist 2021. aasta oktoobris. Järelevalvekomitee kordab siiski oma seisukohta, ([52]) et OLAFi tegevuse jaoks oleks kasulikum järjepidevam lähenemisviis. Juurdluse alguses koostatud ja vajaduse korral ajakohastatud töökavad annavad OLAFi juhtkonnale konkreetse vahendi juurdluste kestuse ja edenemise jälgimiseks ning inimressursside optimaalseks kasutamiseks.

97. Järelevalvekomitee analüüs tuvastas ka teatava ebajärjekindluse juhtumite tegevusprioriteetide määramisel. Ainult kaheksa juurdlust, mis kestsid üle 36 kuu, määrati sõnaselgelt prioriteetseks ([53]). Samas näitas analüüs ka seda, et 30 juhtumit suleti varsti pärast 36kuulise kestuse ületamist, kuigi need ei olnud sõnaselgelt prioriteetseks määratud ([54]).

98. Selles küsimuses tunnustab järelevalvekomitee arvamuse nr 5/2021 soovituse 4c täitmist näitava positiivse arenguna asjaolu, et OLAF määras enamiku üle 36 kuu kestnud juurdlusi automaatselt prioriteetseks. Sellegipoolest rõhutab järelevalvekomitee, et on oluline, et juurdluse prioriteetseks määramise otsused registreeritakse toimikus ning et kõik selliste otsuste hilisemad muudatused dokumenteeritakse.

99. Järelevalvekomitee poolt 2024. aastal läbi viidud üle 36 kuu kestnud juhtumite analüüs tõi esile mitu asjaolu. Esiteks suurenes selliste juhtumite arv võrreldes 2019. aastaga veidi (10 %-lt kõigist 2024. aastal teatatud juhtumitest 16 %-le). See näitaja tundub olevat kooskõlas OLAFi töötajate arvu vähenemisega viimase viie aasta jooksul ja OLAFi läbiviidavate juurdluste keerukamaks muutumisega ([55]). Analüüsis toodi siiski välja, et enamik juurdlusi kiirenes pärast 36 kuu möödumist, mistõttu enamik juhtumeid lõpetati 36–42 kuu jooksul.

100. Juurdluste järjekindlust analüüsides leidis järelevalvekomitee, et peaaegu 70 % juhtumite puhul olid tuvastatud katkestused tegelikult põhjendatud ([56]). Ülejäänud 30 % juhtumite puhul leidis järelevalvekomitee, et kestust mõjutas üks korduv tegur, milleks oli juhtivuurija pikaajaline puudumine ja/või sellest tulenevad muudatused juhtumit uuriva meeskonna koosseisus ([57]). Järelevalvekomitee on seisukohal, et analüüsitud juhtumite väike arv ([58]) tekitab kahtlusi nende kestuse proportsionaalsuse suhtes; järelevalvekomitee leiab, et nendel juhtudel ei olnud OLAFi juurdlus pidev ja katkestused ei olnud põhjendatud. Eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades rõhutab järelevalvekomitee, et juurdluse katkestamist tuleb piirata miinimumini. Samuti toonitab ta vajadust põhjendada selliseid jõudeperioode selgelt juhtumi toimikus.

([50]) Vt järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 2.
([51]) [Konfidentsiaalne].
([52]) Järelevalvekomitee arvamus nr 5/2021, soovitus 3.
([53]) [Konfidentsiaalne].
([54]) [36–42 kuu jooksul suletud juhtumid – konfidentsiaalne].
([55]) 2019. aastal viitas OLAF juurdluse kestuse põhjendusena „juhtumi keerukusele" 43 % juhtumite puhul, samas kui aruandeaastal oli see näitaja 85 %.
([56]) [Konfidentsiaalne].
([57]) [Konfidentsiaalne].
([58]) [Konfidentsiaalne].

101. Analüüs näitas veel, et kuigi töökavade koostamise nõue on sätestatud kehtivate juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste artikli 9 lõikes 1, ei ole kõigis juurdlusüksustes töökavasid veel järjepidevalt vastu võetud. Järelevalvekomitee loodab, et juurdlusmenetlusi käsitlevate suuniste artiklit 9 lõiget 1 kohaldatakse tulevikus järjepidevamalt.

2.7. *OLAFile esitatud üksikkaebuste hindamine*

102. Nagu igal aastal, esitati järelevalvekomiteele kaks korda aastas aruanded ja asjakohased dokumendid OLAFi käsitletud üksikkaebuste kohta. 2024. aastal teatas peadirektor järelevalvekomiteele, et OLAF käsitles kokku kolme kaebust. Peadirektor andis ka ülevaate Euroopa Ombudsmani käsitletud kaebustest. OLAF andis automaatselt juurdepääsu asjaomastele juhtumitele OLAFi juhtumite haldamise süsteemis, mis sisaldab kõiki asjakohaseid dokumente ja teavet ([59]). Järelevalvekomitee keskendus kolmele kaebusele, mida OLAF 2024. aastal personalieeskirjade ([60]) artikli 90a alusel vahetult käsitles.

103. Personalieeskirjade artikli 90a kohaselt võivad ELi ametnikud ja muud töötajad esitada OLAFi peadirektorile taotlusi seoses oma õiguste ja kohtlemisega OLAFi juurdluste raames. Samuti võivad nad esitada kaebusi neid kahjustavate meetmete kohta seoses OLAFi juurdlustega.

104. Järelevalvekomitee märgib, et kahes kaebuses, mille esitasid isikud, keda OLAFi juurdlused puudutasid, taotlesid kaebuse esitajad kahju hüvitamist menetluslike tagatiste väidetava rikkumise tõttu. Mõlemad kaebused esitati pärast OLAFi juurdluse lõpetamist. Viimase kaebuse esitas rikkumisest teataja ja see puudutas „lõpetatud juhtumit“, mille puhul OLAF otsustas juurdlust mitte alustada.

105. Järelevalvekomitee leiab, et eespool nimetatud kaebuste puhul esitas OLAF kõigile kaebuse esitajatele piisavalt selgitusi ja täitis Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktis c sätestatud „asutuste kohustust põhjendada oma otsuseid“.

3. **Koostöö**

3.1. *Koostöö OLAFiga*

106. 2024. aastal tugevdas järelevalvekomitee viljakat koostööd OLAFiga, pidades OLAFi peadirektori ja tema meeskonnaga avatud ja sisukat dialoogi.

107. Järelevalvekomitee jätkas tavaga kutsuda OLAFi peadirektor ja tema töötajad oma igakuistele koosolekutele, et arutada ükskõik millist järelevalvekomitee ja OLAFi töös olulist küsimust ja saada selle kohta teavet. Lisaks kohtusid järelevalvekomitee ja sekretariaadi liikmed ametlikult ja mitteametlikult OLAFi juhtkonna ja töötajatega järelevalvekomitee töö ettevalmistamise raames.

108. Järelevalvekomitee sai OLAFilt kooskõlas OLAFi määruse ja juurdunud töötavadega i) aruanded juurdluste kohta, mis olid kestnud üle 12 kuu, ii) aruanded alates 1. oktoobrist 2013 OLAFi esitatud soovituste kohta, mida ei ole järgitud ja mille kohta OLAF on saanud asjaomastelt asutustelt 2023. aastal iga-aastase järelevalve käigus vastuse, iii) aruanded kaebuste kohta, mis olid esitatud OLAFile seoses menetluslike tagatiste rakendamisega pooleliolevate OLAFi juurdluste raames, iv) aruanded juhtumite kohta, mille teave on edastatud liikmesriigi õigusasutusele, ning v) aruanded OLAFi määruse artikli 4 lõike 6 kohaste edasilükkamiste kohta.

([59]) Vastavalt OLAFi ja järelevalvekomitee vahelise töökorralduse artikli 6 lõikele 2.

([60]) Määrus nr 31/EMÜ, 11/Euratom, milles sätestatakse Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused, kättesaadav aadressil EUR-Lex – 01962R0031-20140501 – ET – EUR-Lex.

3.2. *Suhted sidusrühmadega*

109. Järelevalvekomitee annab aru ELi institutsioonidele, kes on nimetanud ametisse järelevalvekomitee liikmed, ning on ka nende institutsioonide dialoogipartner. Järelevalvekomitee annab ELi institutsioonidele aru oma tegevusest, võib esitada nende taotluse korral arvamusi ja esitab aruandeid juurdlusteemade kohta ning vahetab institutsioonidega seisukohti poliitilisel tasandil ([61]).

110. Järelevalvekomitee meelest on oluline suhelda korrapäraselt ELi institutsioonide ning OLAFi partnerite ja sidusrühmadega, et parandada teabe liikumist ja saada tagasisidet OLAFi tulemuslikkuse kohta. Järelevalvekomitee ja selle sekretariaat suhtlesid i) Euroopa ombudsmaniga (osalemine järelevalvekomitee täiskogu koosolekul 9. juulil 2024), ii) nõukogu pettusevastaste töörühmaga (eesistuja tutvustas 2023. aasta aruannet 18. juulil 2024) ja iii) Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoniga (järelevalvekomitee esimehe ettekanne järelevalvekomitee 2023. aasta aruande kohta 5. septembril 2024). Järelevalvekomitee esimees osales ka OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri konverentsil 22. aprillil 2024 ning OLAFi 2024. aasta pettustevastase võitluse koordineerimisameti (AFCOS) konverentsil 16. oktoobril 2024.

111. Järelevalvekomitee osales ka iga-aastases institutsioonidevahelises arvamuste vahetuses OLAFi üle, mis toimus 3. detsembril 2024 ja mille keskmes oli tehisintellekti kasutamine ELi pettustevastases võitluses. Järelevalvekomitee osales kohtumisel aktiivselt ning tunnistas automaatsete algoritmide kasutamise potentsiaalset kasu pettuste avastamisel ja juurdluste tõhustamisel. Lihtsaima kasutuse korral võiks tehisintellekt automatiseerida korduvaid ülesandeid ning aidata OLAFi töötajatel hinnata ja mõista erinevaid riiklikke õigusraamistikke. Keerukamate juhtumite puhul suurendab tehisintellekti kasutamine võimet töödelda suuri andmehulki varasemast tõhusamalt ja täpsemalt. Kooskõlas oma konkreetsete ülesannetega rõhutas järelevalvekomitee, et tehisintellekti kasutamisel tuleb järgida õigusraamistikuga kehtestatud piiranguid, kohtupraktikat ja eetikanorme. Samuti tõi ta esile tehisintellekti kasutamisega seotud riske, mis on seotud eelarvamuste, seletatavuse ja läbipaistvusega, ning kulude küsimust ja sellest tulenevat piisava rahastamise vajadust.

4. **Haldamine ja vahendid**

4.1. *Järelevalvekomitee töömeetodid*

112. 2024. aastal pidas järelevalvekomitee 11 täiskogu koosolekut, mis toimusid kas osaliselt või täielikult veebis ([62]). Iga tähtsa küsimuse uurimiseks määras järelevalvekomitee raportööri. Raportöörid tegid sekretariaadiga koostööd täiskogu koosolekutel arutatavate aruandeprojektide koostamisel ning pidasid OLAFi asjaomaste töötajate ja sekretariaadiga mitteametlikke ja ametlikke kohtumisi arvamuste koostamise kohta. Lisaks kohtusid esimees, raportöörid ja sekretariaadi liikmed korrapäraselt, et töötada konkreetsete küsimustega.

113. Pärast Thierry Cretini tagasiastumist oma ametikohalt 2024. aasta juulis jätkas järelevalvekomitee kuni aasta lõpuni tööd nelja liikmega. Thierry Cretini asendaja tema ametiaja lõpuni nimetatakse reservnimekirjast, mis on esitatud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 28. märtsi 2022. aasta otsuses, millega nimetatakse ametisse OLAFi järelevalvekomitee liikmed ([63]).

([61]) Määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artikli 15 lõige 1: „Järelevalvekomitee esitab peadirektorile arvamusi, sealhulgas kohasel juhul soovitusi muu hulgas ameti [OLAFi] juurdlustegevuseks vajalike vahendite, ameti juurdlusprioriteetide ja juurdluste kestuse kohta. Neid arvamusi võib järelevalvekomitee esitada omal algatusel või peadirektori või **institutsiooni, organi, ameti või asutuse taotlusel**, sekkumata samas käimasoleva juurdluse käiku. […]
[...] Asjaomasele institutsioonile, organile, ametile või asutusele antakse kolmanda lõigu kohaselt antud arvamuste koopia“.

([62]) 2024. aasta jaanuarist detsembrini.

([63]) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 28. märtsi 2022. aasta otsus (EL, Euratom) 2022/521, millega nimetatakse ametisse Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) järelevalvekomitee liikmed.

4.2. ***Sekretariaat***

114. Sekretariaat aitas ka 2024. aastal järelevalvekomitee liikmetel täita oma tööülesandeid, suurendades OLAFi sõltumatust. Nagu ka eelmises aruandes, ([64]) tuletab järelevalvekomitee meelde, kui oluline on, et sekretariaadil oleks piisavalt vahendeid nii järelevalvekomitee kui ka menetluslike tagatiste kontrolöri tegevuse toetamiseks ning kahe asutuse ülesannete vajaliku lahususe säilitamiseks. Pärast eelmise aasta arvamuste vahetust järelevalvekomitee ja Euroopa Komisjoni peasekretäri vahel selles küsimuses kinnitas peasekretär järelevalvekomiteele, et taotletud toetus antakse.

115. Aruandeperioodi jooksul algatas sekretariaat kaks värbamisprotsessi. 2025. aasta esimeses kvartalis on sekretariaati oodata kaht uut töötajat.

116. Järelevalvekomitee osales neis värbamisprotsessides. Sekretariaati määratud ametnikud ei tohi kunagi taotleda ega võtta järelevalvekomitee järelevalveülesannete täitmiseks juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, organilt ega asutuselt. Järelevalvekomitee kaasamisega nende töötajate värbamisse tagatakse valikuprotsessi sõltumatus.

117. Sekretariaat – nagu ka ülejäänud komisjon – jätkas aasta jooksul tegutsemist hübriidvormis, kombineerides kontoris töötamist ja kaugtööd, ning viis ellu järelevalvekomitees kokku lepitud tööprogrammi.

118. Sekretariaat on endiselt (alates 2017. aasta märtsist) halduslikult seotud Euroopa Komisjoni individuaalsete maksete haldamise ja maksmise ametiga (PMO), ehkki sekretariaat asub eraldi turvatsoonis OLAFi ruumides. Järelevalvekomitee on varem mitmel juhul väljendanud kahtlust selle suhtes, kas sekretariaadi sidumine PMOga on kõige asjakohasem.

4.3. ***Eelarveküsimused***

119. Järelevalvekomitee 2024. aasta eelarve oli 200 000 eurot. 2024. aasta lõpuks oli välja makstud 160 580,99 eurot, mis moodustab ligikaudu 80 % kogusummast.

120. Kulutuste eest vastutav edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja on individuaalsete maksete haldamise ja maksmise ameti direktor.

([64]) Järelevalvekomitee 2023. aasta aruanne, punkt 49.